

عنوان مقاله:

نقش و اهمیت تالاب هامون و اثرات خشکسالی های متناوب در سیستان

محل انتشار:

اولین همایش منطقه ای اکوسیستم های آبی داخلی ایران (سال: 1387)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

محسن آهنگر - دانشجوی مهندسی منابع طبیعی- شیلات دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

خلاصه مقاله:

در سیستان دریاچه و رودخانه ی فصلی هامون و ذخایر چاه نیمه، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. حوزه هامون هیرمند، دارای وسعت 34273 کیلومتر مربع است که 74/5% سطح حوزه آب ریز در سطح استان است. رودخانه هیرمند و چاه نیمه، منبع اصلی تامین آب دشت سیستان و در حقیقت شاهرگ حیاتی منطقه سیستان است که از کوه های هندوکش و ارتفاعات بابایغما در چهل کیلومتری غرب کابل، در افغانستان، سرچشمه می گیرد و پس از طی مسافت 1050 کیلومتر، وارد خاک ایران می شود. این رودخانه در مرز جریات پیدا می کند و پس از انشعاب شاخه های شیردل و نیاتک از آن، وارد خاک افغانستان می شود، شاخه دیگر در ناحیه جنوب شرقی خاک سیستان پس از انشعاب از طریق سد کوهک در جهت شرقی غربی، مستقیماً وارد خاک این منطقه می گردد و در محل سد زهک دو شاخه اصلی، در همان جهت ادامه مسیر می دهد. سد سیستان و پل نهر آب بر این شاخه [که از طریق چاه نیمه تامین می شود. تعبیه شده است. این رودخانه، نهایتاً در محل لورگ باغ وارد دریاچه هامون می گردد. دریاچه هامون به عنوان هفتمین تالاب بین المللی جهان و بزرگ ترین دریاچه آب شیرین کشور تقریباً برای همیشه از روی نقشه جغرافیایی پاک شد. دریاچه ای که تا کمتر از دو دهه قبل هر ساله پذیرای بیش از یک میلیون پرنده مهاجر بود. با نابودی هامون 15 هزار صیاد بیکار شدند و زنانی که با بهره گیری از نی های دریاچه به تولید صنایع دستی اشتغال داشتند منبع درآمد خود را از دست دادند. دامداران سیستانی با 120 هزار رأس گاوی که تا دیروز در 70 هزار هکتار از اراضی دریاچه چرا می کردند مهاجرت کردند و 800 روستا تحت تاثیر هجوم شن های روان دریاچه قرار گرفته است. دریاچه ای که سالانه 12 هزار تن ماهی از آن صید می شد امروز یک بستر خشک و تفتیده است. شاید اگر مطالعه دقیقی صورت می گرفت مشخص می شد که نابودی هامون بزرگ ترین پدیده پناهندگی و آوارگان زیست محیطی در کشور را رقم زده است. خشکسالی های سال های اخیر و عدم پایبندی افغان ها به رای کمیسیون دلتا (کمیسیون دلتا متشکل بود از کارشناسان سهکشور کانادا، آمریکا و شیلی که روی رودخانه هیرمند کار کارشناسی انجام دادند) و قرارداد 1351 دولت ایران و افغانستان مبنی بر آزادسازی 26 متر مکعب آب در هر ثانیه در رودخانه هیرمند و حل نشدن این معضل، جملگی باعث شد تا امروز هامون چشم انتظار قطره ای از آب هیرمند باشد

کلمات کلیدی:

تالاب هامون، دریاچه، سیستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/124370>

